

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

juducând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana sin 24 iunie 2019 în cauza penală în privința lui

Tiosa Grigore xxxx născut la xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05.07.2018 – 24.06.2019;

Instanța de apel: 24.09.2019 – 25.02.2020;

Instanța de recurs: 21.05.2019 – 10.11.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 iunie 2019 Tiosa Grigore a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip semiînchis.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Tiosa Grigore a săvârșit denunțarea cu bună-știință falsă în scopul de a-l învinui pe cineva de săvârșirea unei infracțiuni, legată de învinuirea de săvârșirea a unei infracțiuni grave în următoarele circumstanțe: La 04 decembrie 2015, Tiosa Grigore deținând funcția de inspector de muncă din cadrul Inspecției Teritoriale de Muncă Căușeni a Inspectoratului de Stat al Muncii al Republicii Moldova, fiind avertizat de răspunderea penală conform art. 311 din Codul Penal, de către reprezentantul organului de urmărire penală al CNA, pentru denunțare falsă, având intenția de a-l învinui pe

administratorul SRL „Applum-D.A.B.”, Vartiks Boriss, de comiterea infracțiunii de corupere activă, a depus un denunț la Centrul Național Anticorupție în care a solicitat tragerea la răspundere penală a administratorului SRL „Applum-D.A.B.”, Vartiks Boriss, care i-ar fi promis bani în sumă de 10 000 lei, pentru a nu îndeplini atribuțiile sale de serviciu.

Potrivit procesului - verbal de primire a denunțului din 04.12.2015, Tiosa Grigore deținând funcția de inspector de muncă din cadrul Inspecției Teritoriale de Muncă Căușeni a Inspectoratului de Stat al Muncii al Republicii Moldova, a solicitat începerea urmăririi penale pe faptul propunerii banilor în sumă de 10 000 lei de către administratorul SRL „Applum-D.A.B.”, Boriss Vartiks, care la data de 04.12.2015 i-a propus suma de bani menționată pentru ca el în cadrul exercitării atribuțiilor sale de serviciu să nu identifice alte persoane, decât cele două care sunt indicate în procesul-verbal de control al Inspecției Muncii la SRL „Applum-D.A.B.” din 26.11.2015, în baza căruia a fost întocmit procesul- verbal din 03.12.2015 cu privire la contravenție prevăzută la art. 55 și 55/1 din Codul contravențional, fapt care nu corespunde adevărului.

La 04.12.2015, în temeiul denunțului fals a lui Tiosa Grigore organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție a dispus pornirea urmăririi penale nr. 2015970648, conform prevederilor art. 325 alin. (1) din Cod penal, pe faptul coruperii active, infracțiune care se atribuie la categoria celor grave.

Tot la 04.12.2015, în consecința informațiilor false prezentate cu intenție directă de către Grigore Tiosa organului de urmărire penală, Vartiks Boriss a fost reținut conform prevederilor art. 166 Cod procedură penală, în timpul transmiterii lui Tiosa Grigore banilor în sumă de 10 000 lei, prin urmare recunoscut bănuit în comiterea coruperii active.

Ulterior la 07.02.2016 în rezultatul efectuării acțiunilor de urmărire penală (cercetarea la fața locului din 04.12.2015 și măsurilor speciale de investigații, audierii martorilor Ludmila Gorila, s-a stabilit că alegațiile lui Grigore Tiosa prezentate întru susținerea plângerii depuse la CNA la data de 04.12.2015, nu corespund adevărului, de facto la 04.12.2018 nu Boriss Vartiks a propus careva remunerări, dar Grigore Tiosa provoca și pretindea voalat la obținerea de la primul careva bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, fără a fi clar pentru ce anume se solicită aceasta, mai mult ca atât banii în sumă de 10 000 lei au fost transmiși de către Boriss Vartiks lui Grigore Tiosa cu titlu de împrumut conform înțelegerii cu Grigore Tiosa, fapt susținut din start de către Boriss Vartiks și confirmat de

către Grigore Tiosa în cadrul cercetării la fața locului din 04.12.2015, în consecință cauza penală nr. 2015970648 fiind clasată, deoarece s-a constatat lipsa elementelor infracțiunii.

Prima instanță a stabilit, că prin acțiunile sale intenționate Grigore Tiosa a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 311 alin. (2) a) din Codul penal, adică denunțarea cu bună știință falsă, în scopul de a-l învinui pe Vartiks Boriss de săvârșirea unei infracțiuni grave.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Sergiu Cotruță în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Tiosa Grigore să fie achitat, privind învinuirea potrivit art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal.

3.1 În motivarea apelului apelantul a invocat că:

- nu este clar cum a ajuns la concluzia precum că Tiosa Grigore pretindea avantaje sub orice formă;

- nu este clar prin ce se atestă că banii în sumă de 10 000 lei transmiși erau cu titlu de împrumut;

- nu este clar cum este posibil de solicitat un împrumut de la o persoană necunoscută;

- în cazul împrumutului urmau a fi indicate condițiile de împrumut?;

- în cazul împrumutului a sumei mai mult de 1 000 lei, urma a fi întocmită o recipisă sau contract;

- în cazul în care banii în sumă de 10 000 lei urmau a fi catalogați cu împrumut, nu este clar de ce Vartiks Boriss le-a pus sub o foaie și le-a dat lui Grigore Tiosa pe ascuns;

- nu este clar de ce Boriss Vartiks îndată după ce au intrat colaboratorii CNA a răspuns colaboratorilor CNA, că banii respectivi nu-i aparțin, iar după ce colaboratorii CNA au spus că el a fost filmat, Vartiks Boriss și-a schimbat declarațiile, spunând că este un împrumut;

- nu este clar prin care act sau declarație, Tiosa Grigore a confirmat că banii în sumă de 10 000 lei puși de către Vartiks Boriss sub foaie și întinși ultimului sunt un împrumut;

- consideră că martorul Boris Macovciuc a declarat că informația a parvenit de la SIS și nu de la Tiosa Grigore, a mai declarat că banii au fost găsiți puși sub o foaie, Tiosa Grigore nu a spus că banii sunt împrumutați, nici nu a negat acest fapt, informația video nu a fost și totodată a fost;

- consideră că martorul Balaban Sergiu a declarat că a făcut cunoștință cu Tiosa Grigore cu una sau două zile înainte de ziua flagrantului, a discutat cu Tiosa Grigore și ia comunicat săi anunțe în cazul în care agentul economic

îi va propune ziua în care îi va aduce mijloace bănești, Tiosa Grigore a confirmat că banii primiți de la Boriss Vartiks nu sunt cu titlu de împrumut, dar pentru adoptarea unei decizii favorabile acestuia respectiv, aceste declarații arată direct la conlucrarea lui Tiosa Grigore cu CNA și SIS fapt ce denotă nevinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate;

- instanța nu a motivat deloc inaplicabilitatea art. 90 al Codului Penal, or la caz Tiosa Grigore chiar să fi fost vinovat de cele incriminate, consideră că i s-a aplicat o pedeapsă exagerat de aspră, fără a argumenta respectiva poziție, fapt ce constituie o încălcare flagrantă a legislației în vigoare;

- instanța nu s-a expus sub nici un mod din care a refuzat audierea martorului Vasile Ignat care nemijlocit a fost prezent la toate acțiunile care au avut loc.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2019, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Cotruță Sergiu în numele inculpatului Tiosa Grigore și menținută sentința fără modificări.

4.1. *În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelantului, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Tiosa Grigore, în comiterea faptei incriminate, astfel că la acest capitol se rețin drept declarative argumentele atât ale inculpatului, cât și ale apărătorului acestuia cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.*

Audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de prima instanță și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, instanța de apel a conchis că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatului Tiosa Grigore, just încadrându-le în dispoziția de art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi: „denunțarea cu bună știință falsă, în scopul de a-l învinui pe Vartiks Boriss de săvârșirea unei infracțiuni grave”.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Grigore Tiosa, și că aceasta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate.

Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale inculpatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul constatării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală.

Argumentele expuse de prima instanță și motivele din sentință referitor la recunoașterea vinovăției inculpatului pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le-a însușit, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în Cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinat chestiunile esențiale supusă atenției sale.

Prin justificarea probelor cercetate, Colegiul a determinat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Tiosa Grigore în comiterea infracțiunii pentru care a fost deferit justiției.

Instanța de apel analizând declarațiile părții vătămate, martorului consideră că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată. În acest context ne existând temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a reținut că declarațiile inculpatului Tiosa Grigore privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate, martorilor nominalizați supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

Instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului Tiosa Grigore în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe

cercetate, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părții vătămate, martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute. Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificată ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în apelul declarat, instanța de apel a constatat că acesta nu și-a găsit confirmare.

După cum rezultă din conținutul apelului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea sa, considerând că lipsesc probe care ar confirma vinovăția lui Tiosa Grigore în săvârșirea infracțiunii imputate, solicitând să fie achitat.

La acest capitol instanța de apel a constatat că, prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, partea vătămată, martorii, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită integral.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția lui Tiosa Grigore în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că, în ședința instanței de apel, reieșind din întreaga sistemă de probe analizată și apreciată mai sus prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, s-a constatat cu certitudine comiterea de către inculpatul Tiosa Grigore a faptelor infracționale imputate lui. De asemenea, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a constatat că, în acțiunile inculpatului Tiosa Grigore sunt prezente toate elementele infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal.

În cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Tiosa Grigore, inclusiv vinovăția acestuia, iar argumentele apelantului, precum că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunii

imputate, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor părții vătămate și ale martorilor descrise mai sus.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță s-a expus pe larg asupra argumentelor invocate de către partea apărării, aplicând legislația pertinentă speței, cu interpretarea justă a ei, apelul, în situația respectivă, este declarativ și contravine faptelor cauzei, stabilite și expuse exhaustiv, și analizate corespunzător de către instanța de apel, conform art.414 Cod de procedură penală, care se pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

Totodată, instanța de apel a reținut că argumentele invocate de apelant referitor la achitarea inculpatului, pe motiv că probele administrate în cauză nu dovedesc vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate, constituie în sine un dezacord cu modul de apreciere a probelor administrate în dosar.

Argumentele invocate de apelant referitor la învinuirea înaintată inculpatului Tiosa Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal, instanța de apel remarcă că, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, aceasta fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

5. *Decizia instanței de apel*, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpatului, care invocând temei pentru recurs *pct. 6, 16* art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței și deciziei și a dispune achitarea lui Tiosa Grigore privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2), lit. a) Cod penal.

5.1 *În motivarea recursului avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpatului a indicat că:*

- nici prima instanță nici instanța de apel nu au explicat în mod plauzibil în ce a constatat scopul lui Tiosa în comiterea infracțiunii. Vartiks a confirmat implicit că până în decembrie 2015 nu era în relații ostile cu Tiosa. Prin urmare, scopul răfuielii sau înjosirii este exclus. Nici carierismul nu poate fi, deoarece Tiosa nu ar fi obținut niciun beneficiu în carieră în urma condamnării lui Vartiks;

- prima instanța a încercat să explice că scopul lui Tiosa a fost în executarea indicațiilor unui primar. Probe în acest sens în dosar nu există;

- nici prima instanță nici instanța de apel nu au analizat minuțios înregistrările video și audio;

- consideră că, faptul că Vartiks a fost scos de sub urmărire penală nu poate servi drept temei automat pentru tragerea lui Tiosa la răspundere penală. Consideră că există dubii serioase cu privire la temeinicia clasării cauzei penale împotriva acestuia;

- Tiosa Grigore a fost condamnat la 3 ani de închisoare cu executare. Este probabil unica pedeapsă reală cu închisoarea aplicată în temeiul art. 311 Cod penal. Deși nu s-a constatat nicio circumstanță agravantă, s-a dispus această sancțiune, deși se putea aplica o amendă sau suspendarea executării pedepsei cu închisoare. Nu sa invocat niciun aspect factologic care ar justifica sancțiunea aplicată. Sancțiunea reală cu închisoarea a fost aplicată chiar dacă era cunoscut că soția lui Tiosa Grigore este bolnavă de cancer și Tiosa Grigore nu a fost condamnat penal anterior;

- deși în instanța de apel a fost pentru prima dată audiat martorul Ignat, instanța de apel nici nu s-a referit la declarațiile acestuia, care erau convenabile lui Tiosa Grigore. Aceste elemente confirmă încă o dată caracterul nemotivat al hotărârilor contestate;

- deși instanța de apel a invocat în decizia sa cel puțin 4 martori, niciunul dintre aceștia nu a fost audiat în instanța de apel. În ședința instanței de apel nu au fost vizionate nici înregistrările video anexate la dosar. Aceste aspecte sigure sunt suficiente pentru casarea deciziei instanței de apel;

- instanța de apel nu a motivat sub nici un aspect faptul că Tiosa Grigore a fost pus sub învinuire prin ordonanța procurorului potrivit art. 311 alin. (1) Cod penal, apoi sub învinuire prin ordonanța procurorului potrivit art. 311 alin. (2) Cod penal, nefiind anulată ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit și nefiind indicată litera a) din alin. (2);

- în ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit, cât și în rechizitoriu și pe coperta dosarului nu este indicată litera a), potrivit căreia Tiosa Grigore este pus sub învinuire, or prima instanță, unilateral i-a atribuit litera la actul de învinuire făcut de procuror.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului Cotruță Sergiu în numele inculpatului menționând că acesta urmează a fi admis parțial în partea stabilirii pedepsei întrucât instanța nu a valorificat criteriile generale și speciale privind individualizarea pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal. Ținând cont de cele expuse, a solicitat casarea hotărârilor pe caz, pronunțarea unei noi hotărâri prin care Tiosa Grigore să fie recunoscut culpabil și condamnat în baza art. 311 al. 2 lit. a) Cod penal, la amendă în mărime de 1150 unități convenționale.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, avocatul Mocanu Victor a depus referință privitor la

opinia sa asupra recursului avocatului Cotruță Sergiu în numele inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța de recurs este în drept să-l admită, să caseze parțial hotărârile judecătorești, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit reține că recurentul, drept temeiuri pentru declararea recursului a indicat *pct. 6), 16)* din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, sub aspectul că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție*”.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că *instanța de apel nu a combătut argumentele esențiale din apel* și anume că, *nici prima instanță nici instanța de apel nu au explicat în mod plauzibil în ce a constatat scopul lui Tiosa în comiterea infracțiunii că prima instanța a încercat să explice că scopul dlui Tiosa a fost în executarea indicațiilor unui primar. Probe în acest sens în dosar nu există și că consideră că, faptul că Vartiks a fost scos de sub urmărire penală nu poate servi drept temei automat pentru tragerea lui Tiosa la răspundere penală*, Colegiul penal lărgit o consideră neîntemeiată.

Colegiul penal lărgit conchide că, situația de fapt a fost just stabilită de către instanța de apel în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat și expus în *pct. 4.1.* al prezentei decizii, încadrarea juridică dată faptei este corectă și corespunde situației de fapt reținute, corect instanța ajungând la concluzia privind menținerea sentinței.

În contextul expus, Colegiul penal lărgit mai reține faptul că argumentul precum că, *prima instanța a încercat să explice că scopul lui Tiosa a*

fost în executarea indicațiilor unui primar. Probe în acest sens în dosar nu există, or, instanța ierarhic inferioară corect a conchis că în acțiunile lui Tiosa Grigore sunt prezente toate elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2), lit. a) Cod penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În ansamblu Colegiul penal lărgit reține că, avocatul pe de o parte nu este de-acord cu *starea de fapt stabilită de instanța de apel*, precum și cu *încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului*, iar pe de altă parte critică decizia prin *prisma individualizării și aplicării pedepsei cu închisoarea de către instanțele inferioare în privința inculpatului*.

Motivele precum că instanța de apel a dat o apreciere greșită a probelor, prin stabilirea eronată a faptei imputate inculpatului, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a unor probe, Colegiul penal lărgit le consideră lipsite de temei, or, prin prisma ansamblului de probe pertinente, concludente, veridice, utile, legal administrate de către prima instanță, cercetate și verificate de instanța de apel, instanța de apel a constatat că a fost demonstrată cert vinovăția lui Tiosa Grigore, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (2) lit. s) Cod penal.

Concluzia instanței de apel este justificată prin constatarea existenței elementelor constitutive ale infracțiunii. Toate elementele constitutive ale infracțiunii au fost descrise detaliat (f.d.43-44, vol. III), iar încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale lui Tiosa Grigore, a fost făcută în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, legal administrate de către prima instanță, cercetate și verificate de instanța de apel inclusiv declarațiile părții vătămate, declarațiile martorilor, precum și conținutul probelor scrise.

Cu toate acestea, în urma verificării materialelor cauzei sub aspectele invocate, Colegiul penal lărgit relevă că în speță s-au confirmat temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) *pct. 6*), Cod de procedură penală,

în sensul că *decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea menținerii modului de executare a pedepsei privative de libertate.*

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal lărgit coraportând motivele invocate în cererea de recurs, cu materialele cauzei și sentința primei instanțe, și decizia instanței de apel, stabilește că instanțele de judecată la aplicarea pedepsei inculpatului Tiosa Grigore pe art. 311 alin. (2) lit. a) Cod penal de - 3 ani închisoare, nu au ținut cont de toate circumstanțele cauzei precum și personalitatea inculpatului.

Față de considerentele menționate, Colegiul penal conchide, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, nu a ținut cont de prevederile art.7, 75 Cod Penal, urmând ca acestea să fie aplicate cu referință la cazul concret, aplicabilitatea acestora în raport cu circumstanțele stabilite, personalitatea făptașului, consecințele survenite, ne limitându-se doar la descrierea și redarea generală a conținutului normelor citate sub concluzia neargumentată privind corectitudinea sau incorectitudinea aplicării normelor legale la numirea pedepsei definitive.

În cazul dat, Colegiul penal lărgit consideră că, soluția instanței ierarhic inferioare este una pripită și nejustificată, reieșind din faptul că, pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor

examine de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă *pedeapsa a fost individualizată și aplicată just*, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal atestă că, conform prevederilor art. 61, 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale și corectarea acestuia. Persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Speciale și Generale ale Codului penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

În circumstanțele enunțate mai sus, instanța de recurs subliniază că inculpatului i-a fost numită o pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 16 alin. (4) Cod penal, inculpatul a comis o faptă mai puțin gravă, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 311 alin. (3) Cod penal, imputată inculpatului prevede o pedeapsă maximă cu închisoarea pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

În același rând, instanța de recurs reține că, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art. 90, deoarece dispoziția dată are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

În continuare este de menționat că, decizia recurată nu conține motive pe care se întemeiază soluția cu privire la aplicarea în privința inculpatului a pedepsei sub formă de închisoare, or, instanțele ierarhic inferioare nu au argumentat poziția asupra aplicării pedepsei închisorii, or, instanța de apel nu a analizat în conținutul deciziei adoptate argumentele apărării cu privire la proporționalitatea pedepsei aplicate în raport cu gravitatea faptelor inculpatului, fiind reproduse și citate normele juridice generale referitoare la pedeapsa penală.

În consecință, la stabilirea față de inculpatul Tiosa Grigore a pedepsei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei conform art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, nefiind argumentată aplicabilitatea acestora la cazul concret.

Colegiul penal lărgit ținând cont de gravitatea faptei săvârșite, de persoana inculpatului, de vârsta acestuia, de lipsa circumstanțelor agravante, prezența circumstanțelor atenuante prin prisma art. 76 Cod de procedură penală și anume - *săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală*, consideră că corijarea și reeducarea inculpatului poate avea loc fără izolarea lui de societate, cu suspendarea executarea condiționată a pedepsei, deoarece aceasta, conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni mai puțin grave, astfel că în speță nu este niciun impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Drept urmare, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel în partea menținerii stabilirii modului de executare a pedepsei penale cu închisoare a pronunțat o decizie nemotivată suficient, pentru existența unui proces echitabil.

Colegiul penal lărgit reține că, instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială, care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă, în condițiile, când la etapa actuală, se pune accentul pe căi de reeducare a persoanelor condamnate nu prin privare de libertate, dar prin cele neprivative de libertate, care, ar fi mai eficiente.

Totodată, Colegiul penal lărgit mai menționează că Curtea Europeană în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108).

Or, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, Colegiul penal lărgit ținând cont de întregul ansamblu de circumstanțe în respectiva cauză penală consideră că, întru evitarea aplicării unei pedepse prea aspre care poate genera apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Cu referire la temeiul invocat de către apărare în baza pct. 16) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci când: norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, argumentul indicat este neîntemeiat, deoarece recurentul n-a supus unei analize comparate hotărârile în speța examinată în ordine de recurs, prin prisma jurisprudenței invocate, pentru a confirma incidența acesteia la caz.

Totodată, Colegiul penal lărgit găsește neîntemeiate și alegațiile recurentului cu referire la faptul că, *în instanța apel nu au fost audiați martorii și probele video*, la care aceasta face trimitere în decizia sa, or, potrivit dispozițiilor art. 414 alin. (2 și 3) Cod de procedură penală, instanța de apel *verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată*, cu consemnarea în procesul-verbal. În cazul în care declarațiile persoanelor care *au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță*.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră nejustificată alegația recurentului expusă, or instanța de apel *nu a fost sesizată de părți privind audierea în instanța de apel a martorilor și nu au contestat declarațiile acestora date în prima instanță*.

De asemenea, Colegiul penal lărgit reține nejustificată afirmația recurentului cu privire la faptul că, *instanța de apel nu a motivat sub nici un aspect faptul că Tiosa Grigore a fost pus sub învinuire prin ordonanța procurorului potrivit art. 311 alin. (1) Cod penal, apoi sub învinuire prin ordonanța procurorului potrivit art. 311 alin. (2) Cod penal, nefiind anulată ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț și nefiind indicată litera a) din alin. (2)*, or prin procesul verbal de corectare a erorilor materiale din 25 iulie 2018, a fost înlăturată eroarea admisă la indicarea semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei imputate lui Tiosa Grigore(f.d.176).

9. În consecință, Colegiul penal lărgit consideră justificat, admiterea recursului de pe rol, cu casarea deciziei atacate *în partea stabilirii modului de executare a pedepsei*, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului conform dispozițiilor art. 90 Cod penal, în virtutea prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, enunțate supra, ținând cont de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost condamnat- împrejurări ce denotă că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

În acest sens, Colegiul penal lărgit în conformitate cu art. 90 Cod penal, dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei penale aplicate inculpatului pe o perioadă de probațiune de 1 an și nu va fi executată dacă în perioada de probațiune, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin obligațiile probațiunii va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Așadar, Colegiul penal lărgit conchide că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 1 an, va atinge scopul pedepsei stipulat la art. 61 Cod penal.

În rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpatului, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 și sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Tiosa Grigore xx*, în partea stabilirii modului de executare a pedepsei, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Tiosa Grigore xxx, se consideră condamnat în baza art. 311 alin. (2), lit. a) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare.

Conform prevederilor art. 90 Cod penal, se suspendă condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 (un) an.

În rest se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Tiosa Grigore xxx se eliberează imediat din penitenciar dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 30 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena